

22 op 23 juni de sabotage-agent J. van Rietschoten en de agent-marconist J. J. C. Buizer (alle vier werden bij aankomst gearresteerd). Drie nachten later evenwel werden twee agenten gedropt (en eveneens bij aankomst gearresteerd): G. L. Jambroes en zijn marconist J. Bukkens, die een veel ruimere opdracht hadden, welke (in tegenstelling tot de opdrachten der sabotage-agenten) in samenwerking met de Bruyne opgesteld en door de Nederlandse regering goedgekeurd was. Over de achtergrond van die opdracht schreven wij reeds in hoofdstuk II van deel 5 - wij willen hier de inhoud van dat hoofdstuk, voorzover relevant, herhalen.

Begin maart '42 waren de Amerikaanse *Joint Chiefs of Staff* tot de conclusie gekomen dat het wenselijk en mogelijk was, medio mei in Normandië of Bretagne te landen. Zij gaven die operatie de code-aanduiding '*Sledgehammer*' ('Voorhamer'). Meer dan acht tot tien divisies zou men overigens niet aan land kunnen zetten en daarbij gold nog het voorbehoud dat men tijdig voldoende landingschepen bijeen kreeg. Het plan werd aan Londen doorgegeven. Churchill en de Britse *Chiefs of Staff* hielden het (terecht) voor onuitvoerbaar, maar toen generaal Marshall, chef van de Amerikaanse legerstaf, en Roosevelts vertrouwde medewerker Harry Hopkins begin april in Londen arriveerden, maakten de Britten hun de fundamentele bezwaren die zij koesterden, niet duidelijk, integendeel: teneinde te voorkomen dat de Amerikanen hun aandacht primair op de strijd tegen Japan zouden richten, zeiden zij er in beginsel accoord mee te gaan dat men in de zomer van '42 (later dus dan medio mei) een relatief bescheiden landing in Frankrijk zou uitvoeren (dat was dus '*Sledgehammer*') en in de lente van '43 een veel grotere. Men hield dus rekening met de mogelijkheid dat het landingsleger zich na '*Sledgehammer*' niet zou kunnen handhaven - dan nog zou men, zo meenden vooral de Amerikanen, aan de in het nauw gebrachte Russen belangrijke steun geboden hebben. Churchill was van opinie dat hij, door 'in beginsel' met de twee plannen accoord te gaan, zich nog niet tot hun uitvoering verplicht had. Hij vertrouwde veeleer dat de Amerikanen, naarmate zij zich in de problematiek van '*Sledgehammer*' zouden verdiepen, sterker geneigd zouden zijn, er een streep door te halen.

Dat was goed gezien. Toen Churchill en de Britse *Chiefs of Staff* in juni in Washington conferereerden met Roosevelt en de Amerikaanse *Joint Chiefs of Staff*, werd er op de 21ste besloten dat men, voorshands '*Sledgehammer*' handhavend, de mogelijkheid van een grote Geallieerde landing in Frans-Noord-Afrika zou onderzoeken. Ruim een maand later, 25 juli, werd door de *Combined Chiefs of Staff* definitief tot die laatste landing besloten; '*Sledgehammer*' kwam te vervallen.

Zolang nu '*Sledgehammer*' serieus overwogen was (van begin maart tot